

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.04.2024

aruandeaasta lõpp: 31.03.2025

nimi: Mittetulundusühing Pimedate Ööde Filmifestival

registrikood: 80044767

postiaadress: Harju maakond, Tallinn, Põhja-Tallinna linnaosa,
Telliskivi tn 60a/2

postisihnumber: 10412

telefon: +372 6314640, +372 53002617

e-posti aadress: mikk.granstrom@poff.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	13
Bilanss	13
Tulemiaruanne	14
Raamatupidamise aastaaruande lisad	15
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	15
Lisa 2 Raha	17
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	18
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	19
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	20
Lisa 6 Immateriaalsed põhivarad	21
Lisa 7 Võlad ja ettemaksed	22
Lisa 8 Võlad töövõtjatele	22
Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	22
Lisa 10 Annetused ja toetused	23
Lisa 11 Tulu ettevõtlusest	24
Lisa 12 Muud tulud	24
Lisa 13 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	24
Lisa 14 Mitmesugused tegevuskulud	25
Lisa 15 Tööjõukulud	25
Lisa 16 Seotud osapooled	25
Aruande allkirjad	28
Vandeauditiitori aruanne	29

Tegevusaruanne

Tallinna Pimedate Ööde filmifestival (PÖFF) toimus esmakordselt 1997. aastal. Alates 2014. aastast kuulub PÖFF Rahvusvahelise Produtsentide Liitude Föderatsiooni (FIAPF) maailma 14 akrediteeritud A-kategooria filmifestivali hulka kõrvalt Cannes'i, Karlovy Vary, San Sebastiani, Locarno, Veneetsia, Berliini, Kairo, Mar de Plata, Goa, Tokyo jt festivalidega. Akrediteeringut uuendatakse igal aastal.

Festivali struktuur

PÖFF on rahvusvaheline filmifestival, mille põhiprogrammi lipulaevad on eelkõige kaks temaatiliselt ja geograafiliselt piiritlemata rahvusvahelist võistlusprogrammi: põhivõistlusprogramm ja debüütvõistlusprogramm, milles näidatakse ainult maailma ja rahvusvahelisi esilinastusi. Regiooni filmikunstist annab ülevaate Balti filmide võistlusprogramm, eksperimentaalfilmidele on pühendatud võistlusprogramm „Põhjusega mässajad“ ja kunstiliselt silmapaistvate teoste võistlusprogramm „Kriitikute valikud“. 2024. aastast lisandus ka dokumentaalfilmide võistlusprogramm Doc@PÖFF.

Võistlusprogrammidele lisandub mahukas kõrvalprogramm koos alaseksioonidega ning kaks omanäolist alafestivali: noorte- ja lastefilmide festival Just Film (JF) ja lühifilmide festival PÖFF Shorts, mis aastast 2020 kuulub maailma 15 lühifilmi festivali hulka, millel on õigus esitada parim film Oscaritele, EFAle ja BAFTAle.

Rahvusvahelisele audiovisuaaltööstusele on suunatud järjest arenev konverentsi- ja ärikohtumiste platvorm Industry@Tallinn & Baltic Event (ITBE), mis koosneb neljast erinevast harust: filmiturg, teleturg, konverentsiprogramm, noorte filmiprofessionaalide koolitusprogramm Discovery Campus ja muud täiendkoolitused.

Lisaks on PÖFF pidevalt arendanud filmi ja sellega kaasnevate loomemajanduse harude arenduskeskust Creative Gate. Creative Gate on ennekõike mõeldud virtuaalse platvormina firmade ja inimeste vaheliseks networking'uks ning filmitööstuse, teenusmajanduse ja turismiga seonduva info edastamiseks nii Eesti kui ka rahvusvahelise turu filmiprofessionaalidele, kes on huvitatud Eestiga kaastootmisprojektide tegemisest.

2020. aastal loodi veebikeskkond festivali virtuaalseks läbiviimiseks, mille kaudu on võimalik osa saada filmiprogrammist, külalistega kohtumistest ja ITBE programmi kõigist üritustest.

Festivali missioon

- tutvustada maailma filmikultuuri Eesti vaatajatele ja seeläbi populariseerida filmikultuuri Eestis;
- arendada filmi- ja kinoprofessionaalide omavahelist suhtlust rahvuslikul ja rahvusvahelisel tasandil;
- tutvustada Eesti filmikultuuri välismaal;
- aidata kaasa Eesti filmitööstuse arengule;
- olla filmikultuuri ja filmitööstuse arenguvedur Balti riikides ja Läänemere maades tervikuna;
- avastada noori andeid ja luua läbi eri koolitusprogrammide võimalused nende arenguks ja maailmale tutvustamiseks.

Rahvusvahelistest võrgustikest on PÖFF Aasia kino edendamise võrgustiku (NETPAC) toetajaliige, Kesk- ja Ida-Euroopa filmifestivalide liidu (CentEast) liige ning Rahvusvahelise Produtsentide Liitude Föderatsiooni (FIAPF) poolt tunnustatud kui assotsieerunud festival alates 2006. aastast. PÖFFi koostööpartnerid olid Euroopa Filmiakadeemia ja European Film Factory.

PÖFF 2024 arvudes

Kokku osales 28. PÖFFil 81 riiki (2023:78). Põhiprogrammis linastus 194 täispikka filmi (2023:195) (neist 52 dokumentaalfilmi ja 2 animatsiooni), 2 lühimängufilmi ja 6 teleseriaali. Just Filmi programmis linastus 53 täispikka filmi (2023:49) (neist 6 dokumentaali ja 13 animatsiooni) ning 23 lühifilmi (2023:39) ja PÖFF Shorts festivali programmis 283 lühifilmi (2023:240) (neist 146 animatsiooni ja 19 dokumentaali). Kokku oli festivalil täispikki filme 247 (2023:244), lühifilme 308 (2023:308) ja teleseriaale 6. 28. PÖFFil oli 88 maailma- ja 43 rahvusvahelist esilinastust (2023:91 ja 60), toimus 869 kinoseansi (2023:873).

PÖFF kogus 2024. aastal kokku 93 044 külalist (2023:88 400). Festivalil osales 1788 akrediteeritud külalist (2023:1687), kokku ööbimisi 5600 (2023:5900).

28. PÖFFi meediakajastus jätkas tõusutrendi, festivalil osales rekordarv rahvusvahelisi ajakirjanikke - 78. Festivali mainimine tuvastati rohkem kui 6000 uudisloos. Kokku mainiti PÖFFi aasta jooksul 70+ riigis. Potentsiaalsete meediakontaktide arv oli 19,5 miljardit (sh Industry@Tallinn & Baltic Eventi meediakajastuse potentsiaalne auditoorium ulatus umbes 1,5 miljoni potentsiaalse meediakontaktini).

Festivali raames toimus üle 70 eriürituse Tallinnas ja Tartus – nende hulgas tseremoniaalsed sündmused nagu PÖFFi ava- ja lõpugaalad koos järeldajadega Alexela Kontserdimajas, Solarise parkimismajas ning Club Monument-is, PÖFF Shorts'i ning Just Filmi ava- ja lõpuüritused ning

PÖFF Tartu avatseremoonia Athena keskuses koos järelpeoga Kivi baaris. Ava- ja lõpusündmuste vahel toimusid mitmed võistlusprogrammide filmigruppide vastuvõetud meie "PÖFF Soovitab" partnerasutustes, festivali ametlik pidu klubis HALL ning väiksemates formaatides live- ja tantsupeod PÖFFi ametlikus kohtumispaigas Butterfly Lounge ning partnerasutustes Club Monument, Terminal Records&Bar, Fonoteek, Paavli Kultuurivabrik jm.

Õhtuse võõndi kõrvale pakuti väliskülalistele koostöös Food Studio, Iglupargi, kohalike giidide, Visit Estonia ja Location Unitiga ka päevast meelelahutusprogrammi – Giididega vanalinna tuurid, Location Uniti tuurid "Tenet" võttepaikadesse, Visit Estonia rabamatkad ja väljasõidud erinevatesse Eestimaa paikadesse, talisupluse- ja saunahommikud Iglupargis ning kohalike perekondade võõrustatud kohtumised väliskülalistega „Köögis saab kino“ projekti raames.

Lisaks põhimeeskonnale aitas festivali korraldada 185 ajutist töötajat, kellele lisandus veel umbes 450 vabatahtlikku, 68 praktikanti.

PÖFFi majanduslik mõju

PÖFFi 2024 aasta eelarve on ligi 2,75 miljonit eurot, siis selle eelarvega kaasnev PÖFFi mõju nii kohalikul kui rahvusvahelises tasandil on kordades suurem. Iga investeeritud ja toetatud euro toob riigile tagasi mitmekordselt. 2024 aastal üks Eesti poolt sündmusesse pandud euro toob tagasi 6,9 eurot. PÖFFi hinnanguline majanduslik mõju oli ligi 12 miljonit eurot.

PÕHIPROGRAMM

PÖFFi raames linastus kokku 561 filmi ja toimus 869 seanssi, millest 118 olid välja müüdnud. 28. PÖFFi filme oli võimalik näha PÖFFi ajal kinodes ning filmiprofessionaalidel veebiplatvormil ProScreen, kus sai vaadata 76 täispikka filmi. Põhiprogrammi keskmes oli kuus võistlusprogrammi. Programmimeeskonda kuulus 17 liiget kõikjalt maailmast. Lisaks kaasati praktika raames filmide eelvaatamise programmi 8 üliõpilast Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia ja kunstide instituudist.

- Põhivõistlusprogramm (20) – Rahvusvaheline Producers' Liit Föderatsioon FIAPF (Fédération Internationale des Associations de Producteurs de Films) kinnitas Pimedate Ööde filmifestivali alates 2014. aastast rahvusvaheliselt sertifitseeritud võistlusprogrammiga festivalide hulka. Sellega kaasnes PÖFFi maailmas 15. filmifestivalina võimalus korraldada seni spetsialiseeritud EurAsia võistlusprogrammi asemel rahvusvahelist võistlusprogrammi, kuhu kandideerivad filmid kogu maailmast (reeglite kohaselt saavad võistlusprogrammis osaleda maailma-, rahvusvahelise või erandjuhtudel ka Euroopa esilinastusega filmid). Võistluses osales 18 filmi ja võistlusvälises programmis kaks filmi. Põhivõistlusprogrammis toimus 11 maailmaesilinastust ja 7 rahvusvahelist esilinastust.
- Debüütfilmide võistlusprogramm (11) – rahvusvaheline võistlusprogramm, kus võistlevad režissööride esimesed täispikad mängufilmid. Selle aasta võistluses osales 11 täispikka filmi. Reeglite kohaselt saavad võistlusprogrammis osaleda maailma või rahvusvahelise esilinastusega filmid. Debüütfilmide võistlusprogrammi raames toimus 7 maailmaesilinastust ja 4 rahvusvahelist esilinastust.
- Balti filmi võistlusprogramm (16) – Eesti, Läti ja Leedu filmide paremik, mida olid kutsutud hindama välismaised eksperdid. Kandideerida saavad Eesti, Läti või Leedu filmitootmise ettevõtetes toodetud või kaastoodetud mängufilmid ja dokumentaalfilmid. Kokku osales võistluses 16 filmi, millest 5 olid dokumentaalfilmid ja 1 animatsioon. Balti filmi konkursil toimus 7 maailmaesilinastust, 2 rahvusvahelist esilinastust ja 3 Baltikumi esilinastust.
- Põhjusega mässajad (11) – kaheksandat korda toimus ka rahvusvaheline võistlusprogramm „Põhjusega mässajad“, mille fookuses olid eelkõige eksperimentaalfilmide žanrisse kuuluvad filmid. Võistluses osales 10 filmi ja võistlusvälises programmis 1 film. Võistlusprogrammis toimus 7 maailmaesilinastust ja 3 rahvusvahelist esilinastust.
- „Kriitikute valikud“ võistlusprogramm (11) – kolmandat korda toimus võistlusprogramm „Kriitikute valikud“. Programm koondab nii debüütfilme kui ka kogunud režissööride filme. Võistluses osales 10 filmi ja võistlusvälises programmis 1 film. Kõik „Kriitikute valikute“ võistlusprogrammi filmid olid maailma esilinastused, võistlusvälises programmis toimus üks Balti esilinastust.
- Doc@PÖFF võistlusprogramm (11) – esimest korda toimus PÖFFil rahvusvaheline dokumentaalfilmide võistlusprogramm „Doc@PÖFF“, mis on intiimne pilguheit meid ümbritseva maailma jutustamata lugudele ja filtreerimata tõdedele. Võistluses osales 11 filmi. Võistlusprogrammis toimus 6 maailmaesilinastust ja 5 rahvusvahelist esilinastust.

Väljaspool võistlusprogramme olid põhiprogrammi filmid jaotatud järgmiselt:

- Avafilm (1) – festivali avafilm oli Saksamaa režissööri David Dietli film „Peod ja sõbrad“, mis juhatas sisse programmi fookuses: Saksamaa.
- Fookuses: Saksamaa (18, sh ka avafilm) – 28. PÖFF tõi tähelepanu Saksamaa filmikunstile ja tähistas 70 aastat saksa filmi edulugu. Vaatajateni jõudis 18-filmline programm, mis peegeldas regiooni ajalugu ja riigi kõrgetasemelist filmikunsti oma mitmekülsuses. Programm sündis koostöös saksa filmi ekspordiaagentuuri German Films ja Eesti Goethe Instituudiga, kes tähistasid tänava vastavalt oma 70. ja 25. tegutsemisaastat. Muu hulgas linastus Milena Aboyani filmi „Elaha“ eriseanss koos eestikeelse kirjeldustõlkega vaegnägijatele ja eestikeelsete subtiitritega vaegkuuljatele.
- Screen Internationali kriitikute valik (12) – programm, mis peegeldab filmikunsti läbi kriitikute valiku prisma ja on kokku pandud maineka filmiväljaande Screen International tiimi poolt. Programm koosneb märgilistest uutest filmidest, mis on aasta jooksul festivalidel linastunud.
- Festivalide paremik (28) – programmi korraldasid kolmandat korda rahvusvaheliselt tunnustatud filmikriitikud ja -teoreetikud ehk PÖFFi programmimeeskond. Programmis on valik rahvusvaheliselt tunnustatud filme, mis on aasta jooksul esilinastunud teistel A-kategooria filmifestivalidel. Programm pakub ülevaate parimast praegusest filmimaastikust.

- Dokumentaalfilmide paremik (16) - programmi kuuluvad maailma dokumentalistika hetke paremiku filmid, sh filmi- ja muusikateemalisel kultuuridokumentaalfilmid.
- Õised värinad (8) – programmi kuuluvad žanripiire nihutavad ööfilmid, mis toovad publikuni üle võlli keeratud fantaasiat, pöörast ulmet, kaasakiskuvat põnevust ja ka õudust.
- Luubi all: Gruusia sõltumatud hääled (5) – programm tõstis esile sõltumatu Gruusia kino ja filmitegijad, kes seisavad vaba ühiskonna ja demokraatlike väärtuste eest.
- Eesti Olümpiakomitee esitleb (6) – filmid, kus on fookuses sport, ent samas on need rohkem kui spordifilmid.
- Teadus 360° (4) – programm tõi vaatajateni inimkonna aktuaalsed probleemid läbi teaduse vaatevinkli. Koostöös Eesti Teadusagentuuriga.
- Keskkonnafilmi programm (5) - Kliima soojeneb. Keskkond muutub. PÖFF juhhib sellele tähelepanu.
- Vana Kuld: klassika ärkab ellu (16) – restaureeritud ja ellu äratatud filmid lähemalt ja kaugemalt. Muu hulgas linastusid kolm filmi koostöös German Films-iga (“Sunny soolo”, “Maria Brauni abielu”, “Hüvastijätt eilsega”), Roberto Rossellini sõjatriilooja koostöös Itaalia saatkonnaga Eestis ja tänavuse PÖFFi elutööauhinna pälvinud Lana Gogoberidze 1987. aasta film “Mõned intervjuud isiklikes asjus”.
- Lilled ei vaiki. Valgevene opositsiooniline film (2) – Valgevene opositsioonilised filmitegijad ja nende filmid. Programm koosnes ühest täispikast mängufilmist “Protsessid” (rež Andrei Kashperski) ning ühest lühifilmist “Soovimatu sugulus” (rež Pavel Mozhar) koosnevast seansist. Programm valmis koostöös Valgevene sõltumatu filmifestivaliga Northern Lights.
- Seistes koos Ukrainaga (8) - Esimest korda toimuv Ukraina filme esile tõstev sektsioon tõstis festivali programmist esile viimase aja huvitavamad Ukraina ja Ukrainast tehtud linasteosed – mustast komöödiast ulmeni, dokumentalistikast rääkimata. Pühendatud ukrainlastele, kes seisavad vankumatult õiguse eest otsustada ise oma tuleviku üle. Programmi kuulus üks põhivõistluse film (“Hiirelõks”) ja üks erilinastus (“Sentimentaalne teekond Paradžanovi planeedile”).
- TV Beats Screening Day (5) – TV Beats Screening Day raames tutvustati kahe päeva jooksul viit silmapaistvat draamasarja müügiagentidele, levitajatele ning kohaliku tele- ja filmivaldkonna professionaalidele. Kaheksandat korda toimuv TV Beats on Pimedate Ööde filmifestivalil teleseriaalidele pühendatud programm, mille eesmärk on esile tõsta üha enam hägustuvaid piire telesarjade ja filmide vahel. Ühena viiest seansist esilinastus viie riigi koostöös valminud Eesti ajaloolise krimisarja “Von Fock” avaepisood.
- Erilinastused (4) – programm, mis koosneb väga erilistest ja eraldi esile tõstetud filmidest, linastused on tavalisest pidulikumad ja autorite osavõtul. Sel aastal oli esilinastuste seas tänavuse PÖFFi Dennis Davidsoni Spotlighti auhinna pälvinud Briti-Palestiina filmitegija Farah Nabulsi film “Õpetaja”, meie eakamale publikule suunatud film “80+”. Dingo-fännide maiuspala “Rahutu Tuhkatriinu” ja austusavaldus Sergei Paradžanovile tema 100. sünniaastapäeva puhul filmiga “Sentimentaalne teekond Paradžanovi planeedile”.

PÖFFi alafestivalid – lisaks PÖFFi põhiprogrammile toimusid samaaegselt festivaliga ka 24. korda toimuv **noorte- ja lastefilmide festival Just Film** ja kaheksas **lühifilmide festival PÖFF Shorts**.

INDUSTRY@TALLINN & BALTIC EVENT

Industry@Tallinn & Baltic Event on MTÜ Pimedate Ööde Filmifestivali, MTÜ BE ja BMO OÜ koostöös läbiviidav iga-aastane rahvusvahelise filmitööstuse professionaalidele suunatud ärikohtumiste- ja konverentsiprogramm. Nii üritused kui ka rahvusvaheline turundus, kommunikatsioon ja osalejate haldamine viiakse läbi omaette eelarvete, kuid ühise strateegia alusel ja omavahel koostöös tegutsevate meeskondadega, panustades sündmuse suuremale edule.

2024. aastal toimus üritus hübriidversioonina 14.–22. novembril Nordic Hotel Forumis, Metropol hotellis, PoCo muuseumis, BFMis jpt kohtades üle Tallinna, samuti edastati see ülekandena industry.poff.ee veebilehel akrediteeritud osalejate jaoks loodud keskkonnas. 23. tegevusaastat tähistav üritus on pidevas arengus, järgides muutusi audiovisuaaltööstuse rahastamises ja levitamises. Jätkusuutlikkuse põhimõtetest lähtuvalt (CO2 emissioon lennureisidel, ligipääs ka neile, kel ei ole võimalik kaugemalt kohale lennata) edastati ja salvestati nädalajagu konverentsi, esitlusi ja paneeldiskussioone ka industry.poff.ee akrediteeritud osalejatele avatud keskkonnas.

Lisaks sai Industry@Tallinn & Baltic Event 2024. aasta üritus Greentime'i jätkusuutliku ürituse sertifikaadi, mis tagab meie tegevuse liikumise ökoloogilise, sotsiaalse ja majandusliku jätkusuutlikkuse suunas.

Industry@Tallinn & Baltic Event eesmärgid:

- Luua kontakte Eesti, regiooni ja rahvusvahelise filmitööstuse ettevõtete vahel audiovisuaalsektori, filmitööstuse, rahastamise ning oskusteabe arendamise eesmärgil;
- Tihendada koostööd audiovisuaaltööstuse ja riskikapitali ning idufirmade sektori vahel nii Eestis kui ka rahvusvaheliselt;
- Suurendada Eesti filmi väliseksporti läbi müügiagentidele ning filmilevitajatele suunatud kohtumiste ja seminaride, kaastootmisturu ja veebikeskkonna;
- Suurendada Euroopa Liidu madala tootmis- ja levipotentsiaaliga filmiriikide konkurentsivõimet ja majanduslikku potentsiaali;
- Arendada professionaale ja talente läbi erinevate mentorlus- ja koolitusprogrammide, seminaride ning vestlusringide;
- Tutvustada Eestit kui arenevat filmitööstuse partnerit;
- Osaleda audiovisuaalsektori ja filmipoliitika kujundamisel läbi tipptegijaid kaasavate konverentsisündmuste ja debattide.

Industry@Tallinn & Baltic Event arvudes

Üritusele registreerus kokku 850 filmiprofessionaali (2023:801) 50 eri riigist (126 eestlast ning 724 välisprofessionaali, neist 774 füüsiliselt ja 76 online osalejat), nende hulgas 151 müügiagenti, levitajat, online ja innovatiivset leviplatvormi ning telekanali sisseostjat; 74 filmifestivalide ning -turgude esindajat; 53 filmifondide ja investorite esindajat; 250 tootmis- ja järeletootmisfirmade esindajat; 28 agenti ja casting directorit, 185 stsenaaristi, filmirežissööri, näitlejat, operaatorit, heliloojat, heli- ja lavakujundajat jm loojat, 19 erinevate filmiorganisatsioonide esindajat, ning 90 muud filmiprofessionaali, sh konsultante, innovatsioonistrateege, ülikoolide õppejõude, teadlasi ning üliõpilasi. Akrediteeritud külalistele ligipääsetavatest sündmustest said lisaks osa ka 28. Pimedate Ööde filmifestivali külalised ning press, kokku 1788 inimest. Fookusriigiks oli 2024. aastal Saksamaa, meie partneriteks olid 5 regionaalset filmifondi (MBB, MDM, NRW, Hessen Film & Medien, MOIN) ning 1 riiklik fond (FFA), lisaks Goethe Instituut ja Saksa filmi turundusorganisatsioon German Films. Kokku esitleti Saksa fookuse raames Tallinnas 10 projekti, 32 täispikka ning 22 lühifilmi; ning osales üle 140 Saksamaa filmitööstuse professionaali.

Kokku toimus nädala jooksul umbes 200 erinevat meistriklassi, paneeldiskussiooni ja esitlust, neist 85 olid kõigile avatud. Eri programmidesse valiti 67 projekti, mida esitleti potentsiaalsetele kaastootjatele, ostjatele, rahastajatele, levitajatele ja festivalide esindajatele.

2024. aasta teemadest olid jätkuvalt tähelepanu all audiovisuaalvaldkonna tehnoloogilised uuendused, rohetootmine ja tehisar, varasemast suuremat rõhku aga panime uue põlvkonna filmitegijatele, noorte- ja lastefilmidele ning erinevatele seriaalide ning filmide rahastuse ja leviga seonduvatele küsimustele.

2024. aastal oli sündmusel mitmeid uusi elemente: seriaaliturus osas - TV Beats linastuspäeval - esitleti värskestvalminud seriaalide esimesi osi; kaastootmisturul esitlesime 5 laste- ja noortefilmide projekti, samuti toimus esmakordselt projektide avalik esitus; arendasime edasi lühifilmiturgu; lisandusid AI Ateljee ning Tallinn Industry Academy.

Nii seriaali- kui filmituru peaaahind tuli seekord Euroopa Nõukogu kaastootmisfondilt Eurimages: seriaaliturul 50 000 eurot ja filmiturul 20 000 eurot parima projekti arenduseks. Lisandusid uudne publikuahind kõikides kategooriates firmalt YAMDU ning Poola virtuaaltootmisstudio ATM auhind parimale Žanrifilmide projektile.

Samuti tutvustati Industry@Tallinn & Baltic Eventil Eesti audiovisuaaltööstuse ettevõtlus- ja ekspordipotentsiaali tõstvat loomemajanduse arenduskeskust ja veebiportaali Creative Gate, mis pakub igakülgseid tugiteenuseid filmitööstuse ettevõtetele ja nendega seotud sektoritele, soodustades samas uute loomemajandusettevõtete kasvu. Lisaks on arenduskeskuse eesmärk olla audiovisuaalsektori täienduskoolituskeskus inimestele, kellel on võimalus omandada uusi oskusi ja teadmisi, et valdkonda rikastada ja seeläbi leevendada väljakutseid muutuvalt tööturul. Täiendõpe arendab ja parandab filmitööstuse partnerite võrgustiku professionaalsust, aidates kaasa uute loomemajandusettevõtete loomisele.

Koostöös Eesti filmivaldkonna ettevõtetega lisandus 2024. aastal platvormile üle poolesaja Eestis tegutseva filmivaldkonna ettevõtte ja professionaali, kes tutvustavad oma teenuseid ning võttepaiku. Samuti on platvormil esindatud Industry@Tallinn & Baltic Eventil osalenud mentorite ja rahvusvaheliste filmitööstuse esindajad, et aidata kaasa Eesti ja välisriikide filmiprofessionaalide omavahelisele suhtlusele ja võrgustumisele. Creative Gate'i ja selle võimalusi tutvustati mitmete turundustegevuste kaudu: reklaamklipid infopunktid, reklaammaterjalides, uudiskirjades, sotsiaalmeediakanalites jne.

2024. aasta ürituste struktuur ja sündmused olid järgnevad:**Filmitööstuse turg:**

- Script Pool, Baltic Event kaastootmisturg, Works in Progress esitlused (Just Film WIP, Baltic WIP, International WIP), Euroopa žanrifoorum ehk European Genre Forum

2024. aastal esitles filmiturg kokku 44 stsenaariumi kirjutamise, arenduse, tootmis- või järeletootmisfaasis olevat projekti. Kõik projektid said endale määrata üks-ühele kohtumisi osalevate filmiprofessionaalidega.

Baltic Event kaastootmisturg esitles 14 projekti, kaasates esmakordselt suuremas mahus ja selgelt eristatuna ka laste- ja noortefilmid. Kaastootmisturu projektidest olid viis fookusriigist Saksamaalt.

Works In Progressi kolmes osas – Just Film (laste- ja noortefilmid), Baltic Event (Balti ja Soome filmid), ning International Works In Progress – esitleti rahvusvahelistele levitajatele, müügiagentidele ning festivalide esindajatele kokku 17 tootmises või järeletootmises olevat projekti. Just Film Works in Progress toimus viiendat korda ning seekord esitleti kokku kuut projekti.

Euroopa Žanrifoorumi ehk EGFi viimane töötuba toimus 19.–21. novembrini Tallinnas. 2024. aasta kevadel valiti EGFi osalema 8 projekti Soomest, UK-st, Saksamaalt, Hispaaniast, Ukrainast, Kreekast ja Eestist. Tallinn Lab oli jätkuks Zagrebis ja Amsterdumis toimunud töötubadele. Žanrifoorumi Tallinn Labi programmi keskmes on olnud projektiesitluste koolitus, turundus ja paketeerimine. Arvestades varasemate koolituste kogemust, pöörati rohkem tähelepanu projektiesitluste arendamisele. Esimene töötuba toimus veebi vahendusel enne koolituse algust (nädal enne avalikke projektiesitlusi).

Joanna Solecka turundusettevõttest Alpha Panda tutvustas uusi suundi filmide digiturunduses ning kohtus kõigi EGFi projektimeeskondadega. Esimest korda pöörati EGFi programmis aasta jooksul eraldi tähelepanu AI-tööriistadele filmitööstuses. EGFi partneriks AI-teemadel oli Soome

varases faasis idufirma Alchemist Collective. Tallinnas tutvustas uuenduslikumaid AI-tööriistu Helsingi Aalto ülikooli õppejõud Krista Jantti. Eestis on aasta jooksul valminud riikliku toetuseta mitmeid rahvusvaheliselt edukaid žanrifilme. Tallinn Lab korraldas avaliku töötoa koos Eestis resideeruva Hispaania režissööri Miguel Llanso'ga teemal, kuidas piiratud vahenditega žanrifilme teha. EGF Tallinn Lab lõppes projektide avaliku esitlusega Industry@Tallinn & Baltic Event külalistele. Nii eelnevatel päevadel kui ka pärast projektide esitlusi toimusid otsekohtumised filmitööstuse professionaalidega. EGFi avalik projektiesitlus võeti tootjate ja müügiagentide poolt hästi vastu ning see pälvis positiivset äramärkimist rahvusvahelistes filmitööstuse väljaannetes. Esimest korda anti ühele projektile auhind, 25000 euro suurune tootmisteenus kasutamise võimalus ATM Virtuali virtual production stuudios Poolas.

Lühifilmide loojatele suunatud programm Go Long!

Go Long! on neljandat aastat toimuv programm, mis pakub PÖFF Shortsi võistlusprogrammi valitud noortele režissööridele võimalust saada esimese pika mängufilmi ideele tagasisidet osalema kutsutud kogunud filmiprofessionaalidelt, samuti osavõttu kõigest Industry@Tallinn & Baltic Event üritustest. Kokku valiti programmi 5 noort filmitegijat, kelle projektidele andis tagasisidet 5 eksperti. Nende projektimaterjali nõustas ning andis 1:1 kohtumiste käigus tagasisidet stsenaariumikonsultant Anna Ciennik. Noored lühifilmitegijad said seega väärtuslikke kogemusi, et pikkade mängufilmide ideid paremini arendada ja esitleda.

Seriaalitur

- TV Beats kaasrahastussturg, MIDPOINT Series Launch

2024. aastal toimus juba kuuendat korda **TV Beats kaasrahastusturg**, kus esitleti 10 draamasarja projekti kogu Euroopast, et aidata loojatel leida kaasprodutsente ja rahastamispartnereid. Välja valiti kõrgetasemelised, suure rahvusvaheline kaastootmise ja levipotentiaaliga projektid. Iga projekti esindajal oli võimalus saada kas esitlusmaterjalidega seotud koolitust või dramaturgilist tagasisidet oma pilootosa stsenaariumi kohta.

Projekte esitleti rahastajatest, hankijatest ja ostjatest koosnevale publikule, samuti korraldati üks-ühele kohtumisi osalevate rahastajate, kaastootjate ja rahvusvaheliste levifirmadega. Projekte esitleti nii avalikkusele kui žüriile. Lisaks valisid meie partnerid välja projektid, mida esitletakse nende turgudel järgmisel aastal.

MIDPOINT Series Launch esitles 9 projekti, mida arendati 2024. aastal läbi kolme töötoa. Viimane neist leidis aset Tallinnas, siin esitleti projekte ka rahvusvahelistest professionaalidest koosnevale publikule.

Koolitus ning haridus

Pimedate Ööde Filmifestivali ja Industry@Tallinn & Baltic Eventi korraldatud rahvusvaheline koolitusprogramm **Black Nights Discovery Campus** on suunatud noortele filmiprofessionaalidele, et täiendada nende erialast haridust. Programmi kuuluvad Music Meets Film, Black Nights Stars, Script Pool, Black Room ja Frame within a Frame. Script Pooli valitakse viis projekti, teistesse programmidesse kaheksa rahvusvahelist osalejat. Programmi raames korraldatakse nii valitud osalejatele suunatud kinniseid töötubasid, paneele ja meistriklasse kui ka avalikke üritusi, et ka teised erialahuvilised saaksid end täiendada. Sel aastal toimus neli avalikku töötuba nii Discovery Campuse osalejatele kui teistele Industry@Tallinn & Baltic Eventi akrediteeringuga osalejatele, eesmärgiga tööstust paremini mõista: Amanda Grahami networking koolitus, Marju Sokmani turunduskoolitus mikroettevõtjatele, Robert Bohman sessioon mõjuainete kuritarvitamisest filmitööstuses ja Discovery Campuse partneri TGS Baltic praktiline töötuba teemal Tea, kuidas mängida: hea looja lepingu koostisosad.

Music Meets Film jätkas oma 12. tegutsemisaastaga, millest kahel kõige hiljutisemal on liigunud uues suunas ühtlustades sisu formaati terviklikult Discovery Campusega. Sellega seonduval valiti programmi osalema 28 kandidaadi seast kaheksa noort talenti filmiheliloojat viiest eri riigist: Eestist, Soomest, Rootsist, Prantsusmaalt ja USAst. Osalisi ootas ees MMFi nelja sessiooniga programm ning võrgustumisüritused. Viimase puhul oli neid nii Industry@Tallinn & Baltic Eventi üleseid kui ka programmi enda MMF Drinks, kus osales ka mitmeid kohaliku filmimuusika valdkonna esindajaid. Programmis oli kokku kaks paneeli ja kaks töötuba. Paneelides käsitleti lepinguid ja autoriõiguseid koostöös TGS Balticuga; filmide "Savusanna sõsarad" ja "Driving Mum" tiimidega aruteldi Eesti ja Islandi vahelisi kaasproduktioonidest filmimuusika võtmes. Töötubasid viisid läbi muusikanõustaja Kathleen Wallfisch, kes juhendas heliloojaid muusika kirjutamises briifile ja toimus ka võitja muusika salvestus; koostöös Tier Music Publishinguga ja Orchestral Toolsiga tutvustati osalistele võrgustike laiendamiseks uusi kontakte läbi loodud dokumendi, mis on kättesaadav ITBE lehele sisse logides, ja analüüsiti enda ning oma muusika pitchimisi läbi näidete. MMF on jätkas mitmeaastaseid koostöid UNESCO muusikalinn Tallinna ja Orchestral Toolsiga. Lisaks osalesid programmis ka tulevaste aastate potentsiaalsed uued rahvusvahelised partnerid, tänu kellele on MMFil võimalik suurendada nii oma rahvusvahelist haaret kui ka praktilisi väljundeid osalistele ja valdkonnale.

Frame Within the Frame (FWF) toimus teist korda tuues kokku kaheksa andekat operaatorit üle maailma. Programmi kuulusid tunnustatud operaatorite Roberto Schaeferi (ASC, AIC) ja Ville Penttilä (FSC, ICLS) meistriklassid ja töötoad, kus jagati teadmisi eelarveteadlikust visuaalsest jutustamisest ja uuenduslikest valgustehnikatest. Osalejad tutvustasid oma tööd valdkonna spetsialistidele, soodustades tulevast koostööd. Koostöös ARRI-ga, mis tähistab 100 aasta möödumist valgustusinnovatsioonist, tutvusid kohalviibijad erilise demo käigus tipp tehnoloogiaga. Üritusel toimusid ka filmilainastused ja seanss visuaalse tekstuuri meisterdamiseks, ühendades loovuse ja tehnilise asjatundlikkuse.

Black Nights Stars, mis sai alguse 2017. aastal, pakub noortele Läänemere piirkonna näitlejatele võimalust end reklaamida ning saavutada suurem kodumaine ja rahvusvaheline tuntus. Programm ühendab noori näitlejaid rahvusvahelise filmiprofessionaalide võrgustikuga ja koolitab neid praktilistes aspektides, mis on vajalikud näitlejate edasises rahvusvahelises karjääris. BNSi programmi kandideerivate näitlejate arv on igal aastal kasvanud ja rahvusvaheline žürii pidi sel aastal valima 8 inimest üle 200 kandidaadi seast. Selle aasta näitlejate mentor oli näitleja ning näitlemisõpetaja Tom Sawyer (UK), kelle juhendamisel läbisid BNSi valitud näitlejad kolm erinevat filmitööstusega seotud workshoppi. Lisaks toimusid ka kohtumised kõikide žüriiliikmetega, casting directorite, talendagentide, produtsentide ja režissööridega, kes said jagada oma kogemusi ja vaateid filmitööstusest ja jagada noortele näitlejatele nippe edukaks karjääriks. Lisaks BNSi näitlejatele said avalikuks töötoas osaleda ka Eesti kohalikud näitlejad, kel oli samuti võimalik kohtuda kõikide filmiprofessionaalidega ning jagada kontakte, et edendada oma karjääri rahvusvahelises filmimaailmas.

Black Room toimus 2024. aastal juba neljandat korda ning võimaldas kaheksal alustaval filmikunstnikul saada põhjalikke erialaseid teadmisi valdkonna kahelt rahvusvaheliselt tunnustatud mentorilt – Steve Summersgill (UK) ja Marco Bittner Rosser (GER). Talendid olid pärit Eestist, Rumeeniast, Saksamaalt, Bosnia ja Hertsegoviinast, Maltalt, Bulgaariast ja Kreekast. Tänavuse aasta Black Room töötuba keskendus visuaalse kontseptsiooni dokumentide vormistamisele ja esitlemisele ning ühe võttepaiga paigutuse kujundamisele. Lisaks Black Room töötoale, osalesid talendid aktiivselt ka teistes Discovery Campuse töötubades, mis andsid neile teadmisi suhtlusvõrgustiku laiendamise, enese-brändingust, töölepingutest ja koostööst agentiga. Discovery Campus programmi ajal oli kõigil osalejatel võimalik tutvuda ja suhelda ka teiste filmitööstuse tegijatega – operaatorite, stsenaaristide, näitlejate ja heliloojatega. Black Room on ainus meistriklass Eestis, mis annab Eesti filmikunstnikele täiendusõppe võimaluse mõtestatud õpiteekonnana rahvusvaheliselt tippasemel juhendajate käe all.

Kaheksandal **Script Pooli** projektivõistlusel esitleti viit rahvusvahelist projekti, millele olid suunatud spetsialiseeritud töötoad ning individuaalsed kohtumised mentorite ja žüriiga.

Pitching mentor David Pope viis läbi töötoa efektiivse projektiesitluse kohta, millele järgnesid personaalsed sessioonid, et täiustada iga osaleja esitlust. Stsenaariumitoimetaja Marietta von Hausswoll von Baumgarten andis igale projektile väärtuslikku tagasisidet stsenaariumi parandamiseks. Koostöös International Screen Institute'iga toimusid kolm põhjalikku töötuba Julia Shorti juhtimisel. Sessioonid selgitasid müügiagendi rolli, agendiga töötamise eripärasid, samuti erinevusi müügiagendi ning levitaja vahel, sealhulgas nende vastastikkuseid kohustusi ja õigusi. Paneeldiskussioonil, kus osalesid Tribeca filmifestivali programmi koostaja Casey Baron ja Tommaso Priante, süveneti festivalistrateegiasse, pakkudes teadmisi filmi jaoks õige festivali valimiseks. Julia Short pidas osalejatega ka individuaalseid kohtumisi, aidates arendada igale filmile sobivat müügifirma ja festivali strateegiat. Lisaks tegid Patrick Fischer Creativity Capitalist loengu filmide finantseerimisest erasektorist ning Benjamin Cölle loengu audience design'ist.

Teist aastat järjest toimus mentorlusprogramm tulevastele produtsentidele. „**Breaking Into the Industry**“, kus osales 13 produtsenti 6 riigist (neist 7 fookusriigist Saksamaalt). Viie päeva jooksul süvenesid noored loova produtsendi ameti erinevatesse aspektidesse, juhendajaks tunnustatud filmitööstuse veteran Katriel Schory. Kombineerides avatud loenguid, üks-ühele mentorlust, külalisesinejaid ja üldisi Industry loenguid, hõlmas kursus kõike alates paeluvate lugude leidmisest kuni arendusprotsessi meisterliku juhtimise ja juhtimisstrateegiate täiustamiseni.

„**CresCine Theory and Evidence**“ töötuba, mille eesmärk on suurendada väikeste filmiturgude konkurentsivõimet Iirimaa, Taanis, Eestis ja Horvaatias, jätkas oma uuendusliku sessiooni „Theory & Evidence“ läbiviimist. See töötuba keskendub filmiprojektide põhijoonte põhjalikule kaardistamisele ja visualiseerimisele. Uudne lähenemine rõhutab projekti peamiste nõrkustega seotud probleemide tuvastamise tähtsust ja pakub tõendus põhiseid strateegiaid nende efektiivseks lahendamiseks. Pärast osalemist omandavad osalejad oskused oma projekti väärtust lühidalt ja ülevaatlilikult „väärtusteooria“ kaudu edasi anda.

Seekord olid valitud osalejate hulgas Baltic Event kaastootmisturu ja Script Pool projektide esindajad. Töötuba koosnes enne turgu toimuvast terve päeva kestvast veebisessioonist, millele järgnesid tunnipikkused kohtumised Tallinnas turu ajal.

Sessiooni „**7 viga, mida komöödiakirjanikud teevad**“ raames tutvustas Amanda Graham osalejatele peamisi komöödiafilmide stsenaariumite viga, pakkudes praktilisi näpunäiteid osalejate töö paremaks muutmiseks. Töötoas rõhutati, kui oluline on luua tugev loojutustamise maailm, koostada tegelastepõhine narratiiv ja arendada stsenaariumis sisalduvaid nalju, et saavutada maksimaalne mõju. Osalejad õppisid, kuidas vältida puudulikult arendatud stseene, kasutada tegelaste dünaamikat naerukohtade saavutamiseks ja mitte lõpetada enne kõige naljakama materjalini jõudmist. Huumori ja praktiliste nõuannete abil innustas Amanda kirjanikke täiustama oma oskusi, looma meeldejäävaid stsenaariume ja looma paremat kontakti oma publikuga.

Amanda Grahami teine, **Networking Session** oli üledukas ja köitis osalejaid oma lõbusa, ja energiast pakatava lähenemisega selle olulise oskuse omandamisele. Networking ehk võrgustikutöö jagati neljaks praktiliseks osaks ning ning räägiti lahti suhtumise, strateegia ja tehnika olulisus. Osalejad õppisid, kuidas muuta oma mõtteviisi, tuvastada olulisi suhteid ja luua loomingulisi sidemeid. Amanda jagas näpunäiteid, kuidas orienteeruda füüsilistel üritustel, alates ruumi tsoonide lugemisest kuni rühmade ja üksikisikute tõhusa kaasamiseni. Töötuba lõppes veebivõrgustike loomise strateegiate tutvustamisega: kuidas koostada e-kirju ja LinkedIni postitusi, millele ei saa vastamata jätta. Töötuba andis osalejatele hulgaliselt praktilisi oskusi ja näpunäiteid.

Konverentsiprogramm

- **Just Film Industry Days**

Juba teist korda aset leidval kolmepäevasel üritusel toimusid paneeldiskussioonid, töötoad ja pitching'ud. Selle aasta uuendusena tutvustati Baltic Event'i kaastootmisturul esmakordselt laste- ja noorteprojekte, mis võistlesid samuti 20 000-eurose Eurimages'i kaastootmise arendusahinna nimel.

Algatuse peamine eesmärk on pakkuda väärtuslikku, asjakohast ja harivat sisu filmitegijatele, -professionaalidele, festivalikorraldajatele, õpetajatele ja filmihuvilistele noortele. Selle aasta partnerid olid KIDS Regio, NAFTA Films, Film EU, AIRE – AI & Robotics Estonia, Koulukino ja Playful Communications.

KIDS Regio alustas Just Film Industry Daysiga kolmeaastast partnerlust uue networking'u üritusega The Fckup Night, tekitades filmiprofessionaalidele platvormi, mis võimaldab luua suhteid isiklikumal tasandil läbi jagatud lugude, ebaõnnestumiste ja õppimishetkede jagamise.

KIDS Regio tegi ettekande pealkirjaga "Building Bridges – European Children's Film in Focus", mida modereeris Anne Schultka. Ettekandes esitleti 2024. aastal läbiviidud üle-Euroopalise uuringu "Keeping up with Children as an Audience" tulemusi. Uuring viidi läbi koostöös Will & Agency-ga, Just Film oli samuti üks partneritest. Uuring põhines 374 lapse vaatenurgal üle Euroopa ning tõi esile, mida noored vaatajad täna filmi ja meedia puhul hindavad ja mida neil ootavad. Ettekanne võeti hästi vastu ning äratas huvi ka väljaspool laste- ja noortefilmi tööstuse esindajaid. Film EU presenteeris samuti uuringu tulemusi, kuid nemad uurisid, kuidas kõita just Z-generatsiooni tähelepanu.

Sarnaselt eelmisele aastale, käsitleti tehisintellekti teemat kahe töötoa läbi. Üks neist mõeldud õpetajatele ning kandis pealkirja Tehisintellekti roll ja tähtsus isikupärasema õppimise suunas liikumisel, mille viisid läbi eksperdid Innar Liiv ja Kirke Maar. Teine, valdkonna loomeinimestele suunatud, oli Otto Mätase ja Alyona Movko-Mägi eestvedamisel, kus räägiti tegelikult kasulikest AI-tööriistadest loomeinimestele. 75-minutilise töötuba demonstreeris praktilisi tehisintellekti tööriistu, mis muudavad disaini, kirjutamise, kujutava kunsti ja sisuloome töövooge, keskendudes pigem praktilistele rakendustele kui hype'ile. Mõlemad töötoad korraldati koostöös AIRE – AI & Robotics Estoniaga.

Lisaks toimus kaks paneeldiskussiooni - „Understanding the Ways Kids Understand Stories“, kus esinesid Sa-Ra Zwartveen (Briti Filmiinstituut) ja Liga Gaisa (produtsent, režissöör ja stsenaarist), kuid tõstatatud teemad tekitasid ka publiku seas huvi osaleda, mis muutis vestluse ruumi-üleseks. Tõstatati huvitavaid ja olulisi küsimusi, millele järgnesid arutelud. Teises paneeldiskussioonis, „Why Kicking in the Butt Sells Better Than Kindness“, uuriti, kas ja miks ületab vägivald lastefilmides sageli kassatulu näol lahkusel põhinevaid narratiive. Paneeldiskussioonis osalesid Johan Comte (Charades), Sarah Delafoulhouze (Indie Sales) ja Benjamin Cölle (Pluto Film). Tegu oli samuti ülivajaliku aruteluga, mis tekitas palju küsimusi ja pakkus huvitavaid perspektiive. Mõlemat paneeldiskussiooni modereeris Alasdair Satchel.

Üritus lõppes noortele filmihuvilistele mõeldud mobiiltelefoniga filmitegemise töötoaga, mille eesmärk oli äratada huvi filmitegemise vastu ja inspireerida loov olema. Playful Communicationi Jon Gilli juhitud töötuba tutvustas osalejatele filmikunsti, rõhutades, et vaja läheb vaid mobiiltelefoni ja loovuse sädet. Sessioon pälvis kõrget tunnustust ja pani aluse võimalikele tulevastele koostöösuhetele Eesti partneritega.

• Industry Innovatsioonifoorum Tallinn 2024

Industry Innovation Forum Tallinn (IIFT) käsitles 20. novembril 2024 oma 10. aastapäeva konverentsil Euroopa audiovisuaaltööstuse mitmik kriisi. Üritus toimus maineka Tallinna Digitaalse tippkohtumise (Tallinn Digital Summit) raames.

Tallinn Digital Summit on iga-aastane Eesti peaministri poolt korraldatav kutsutud konverents, mis koondab maailma kõige digitaalsemalt innovaatiliste riikide, rahvusvaheliste organisatsioonide, akadeemiliste ringkondade ja erasektori juhte, et käsitleda digitaalse innovatsiooni ja rahastamise väljakutseid ja kujundada nende tulevikku. Tuginedes eelmistel tippkohtumistel pandud alusele, oli 2024. aasta tippkohtumise keskmes „Digitaalse homse päeva kindlustamine“. Üritusel osales üle 900 kutsutud osaleja ja 154 kõnelejat enam kui 80 riigist üle maailma.

IIFT, mis toimus Tallinn Digital Summit'i ametliku kõrvalüritusena, et luua sünergia poliitiliste, tehnoloogiliste, digitaalsete ja audiovisuaalsete sektorite vahel, käsitles Euroopa kiiret muutumist tootjakesksest mudelist publikukeskseks, tehisintellekti enneolematu mõju, arenevaid finantsraamistikke ning talendi ja intellektuaalomandi kasvavat tähtsust tööstuse edule. Sisu ja ajastus osutusid eriti oluliseks, arvestades Euroopa ja ülemaailmse poliitilise juhtkonna ümberkujundamist ja sektori käimasolevat digitaalset ümberkujundamist.

Sessiooni avas Eesti kultuuriministeeriumi kantsler Kristiina Alliksaar strateegiliste perspektiividega, millele järgnes Euroopa Komisjoni ülevaade Thibaut Kleinerilt, DG Connect direktorilt. Foorumi kuraatori ja nüüdseks Tallinn Digital Summiti direktori Sten-Kristian Saluveeri ja kaasmoderaatori Kristen Davise (CinQC) juhtimisel käsitlesid tootmise, ärimudelite, rahastamise, virtuaalse tootmise, tehisintellekti ja intellektuaalomandi valdkondade liidrid kriitilisi arenguid ja tulevikuvõimalusi mitmetes disakussioonipaneelides ja ettekannetes, andes seega panuse Euroopa Komisjoni tulevikupoliitika tegevuskavadesse Loov Euroopa MEDIA programmi raames.

Peamised teemad ja ettekanded

- Innovatsioon ärimudelites: Uurides uusi raamistikke, mis aitavad kaasa Euroopa sisuteenuste edule
- Tulevased meediakeskused: Audiovisuaaltööstuse koostöövõimsuse analüüsimine
- Finantsareng: Audiovisuaalvaldkonda kujundava valiku ja erasektori rahastuse rolli uurimine.
- Tehniline innovatsioon: Euroopa kaardistamine virtuaalse tootmise juhtpositsiooni suunas
- Turu areng: Tulevaste formaatide ja ülemaailmsete intellektuaalomandi võimaluste uurimine
- Tehisintellekti integreerimine: Mõju hindamine ja (de)reguleerimine infosisu ja digitaaltööstuse valdkonnas.

- **CresCine audiovisuaaltööstuse aastalõpu ülevaated.**

CresCine, mida rahastab programm Horisont Euroopa, on kolmeaastane algatus, mille eesmärk on suurendada audiovisuaal-, sisu ja filmitööstuse konkurentsivõimet Euroopa väikeriikides, kogudes, analüüsides ja avaldades turu parimaid praktikaid ning luues uuenduslikke vahendeid ja pilootprojekte.

CresCine käivitati mais 2023. aasta Cannes Marché du Film'il ja see kestab 2026. aasta veebruarini. Projekti konsortsiumis osaleb rohkem kui 20 Euroopa juhtivat akadeemilist, filmi- ja innovatsiooniorganisatsiooni, sealhulgas Industry@Tallinn & Baltic Event / The Black Nights Film Festival. CresCine on 18 kuu jooksul välja töötanud ja avaldanud laialdast vastukaja leidnud aruandeid Euroopa väikeste filmiturgude kohta; samuti on avaldatud laiahaardelisi ülevaateid, mis hõlmavad nii tehisintellekti kui ka publikut, COVID19 mõju, publikuperspektiive ja muud.

CresCine'i ülevaated on kättesaadavad projekti veebisaidil <https://crescine.eu>, uudised on kättesaadavad ka CresCine'i LinkedIni lehel <https://www.linkedin.com/company/crescine/>.

Lisaks konsortsiumi-sisesele uurimisseminarile esitles CresCine'i projekt oma aastalõpu ülevaadet „CresCine'i peamised audiovisuaaltööstuse ülevaated ja suundumused: Tallinn Outlook 2024 - Audiences, Markets, Skills & Innovation“ 15. novembril toimunud konverentsil. CresCine'i koostööpartner Storytek Innovation Lab tegevjuht Sten-Kristian Saluveer (kes on muuhulgas ka Cannes Next juht) tutvustas Euroopa kino tulevikku kujundavaid suundumusi. Ettekandes keskenduti vaatajate eelistustele, audiovisuaalsisu ekspordi soodustavatele teguritele, žanrifilmide tulemuslikkusele, tööstuse oskuste ühtlustamisele ning sellele, mida Euroopa piiratud filmitootmisvõimsusega maade peaks tegema või tegemata jätma, arvestades sealhulgas generatiivse tehisintellekti mõjusid.

Samuti tutvustati CresCine'i rohetootmise raamistiku tegevuskava, mille eesmärk on aidata väiksemate riikide tootjatel oma rohe- ja kaastootmise ja ühistootmise oskuseid paremaks muuta. Huvitatud partnerid saavad registreeruda pilootprogrammidesse.

Ettekanne on saadaval [siin](#), kogu ettekanne [siin](#).

- **Shorts Industry Shortcut (SIS)**

Shorts Industry Shortcut sai alguse 2023. aastal pool päeva kestvate paneeldiskussioonidega, ning 2024. aastal toimus selle edasiarendus. SIS toimib stimuleeriva, mõtlemapaneva ja inspireeriva mentorplatvormina alustavatele filmitegijatele. Üritused on kavandatud sellisel, et edendada tulevaste filmitegijate karjääri ja aidata neil orienteeruda lühifilmide maailmas. Samuti järgib üritus (lühifilmi) praegusi suundumusi, tugevdab sidemeid Balti ja rahvusvahelise lühifilmi kogukonna vahel ning vastab ülemaailmse filmitööstuse vajadustele.

Toimusid järgnevad sessioonid:

- Lühifilmitööstuse "kuuma" teemat käsitlev paneel "Lühifilmid ühe kliki kaugusel" rääkis lühifilmide näitamisest kinodes, televisioonis ja voogedastusplatvormidel. Paneelis osalesid Sari Volanen YLE-st, Alexandra Gramatke Hamburgi Lühifilmiagentuurist ja Amos Geva platvormist T-Port. Sessiooni modereeris Jing Haase.
- Sessioon "Festival Ecosystem 101" eesmärgiga demüstifitseerida lühifilmide leviringi. Sessioonil esines 5 lühifilmitööstuse professionaali: Ivana Kvesic (Fantoche filmifestival), Florian Fernandez (Cannes'i filmifestivali lühifilmide seksioon), Michal Bobrowski (StopTrik filmifestival), Annegret Richter ITFSist ja Riina Mikkonen Tampere filmifestivalilt. Sessiooni modereeris Laurence Boyce.
- Lühifilmide professionaalide ja filmitegijate vaheline kirkohtumine "Shorts Industry Mingle". Filmitegijad said juurdepääsu lühifilmide tipptegijatele, levitajatele, müügiagentidele ja ostjatele väga lühikeste üks-ühele kohtumiste käigus, et arutada oma projekte ning saada konkreetset teavet ja ülevaadet neile huvipakkuvatest filmifestivalidest;
- "Kas teie ostaksite seda? sessioon, kus lühifilmide levitajad ja müügiagendid Sari Volanen YLE, Alexandra Gramatke Hamburgi lühifilmiagentuurist, Florian Fernandez Protest Studios't ja Nela Zielinska New Europe Film Sales'ist tagasisidestasid projekte. Modereeris Jing Haase.
- Stsenariiumikonsultant Anna Ciennik käsitles oma loengus From Shorts to Features järgmisi küsimusi: Mida tähendab mängufilmi kirjutamine? Kuidas erineb see lühifilmi kirjutamisest? Kui kaua võtab see aega? Kas on kasulik osaleda kirjutamise töötubades? Millal töötada stsenaariiumikonsultandiga? Või võtta tööle stsenaarist? Miks on üldse vaja stsenaariumi? jne.
- Paneelis "From Local to Global: the Success of Baltic Shorts", mis toimus koostöös Baltic Shorts, Lithuanian Shorts, the Latvian Short Film Agency, 2Annas, Eesti Filmi Instituudiga, esinesid Rimante Daugelaite, Diana Trope, Laima Graždanovica ja Mirjam Mikk. Sessiooni modereeris Laurence Boyce.
- Lisaks toimus kaks meistriklassi: "An Artistic Journey From Sculpture to Animated Film" Horvaatia animaator Martina Meštrovici juhtimisel ja koostöös EKAg, modereeris Lilli-Krõõt Repnau; ning "In Conversation: Anna Hints and Tonia Mishiali," modereeris Tara Karajica.

Paneelidel ja esitlustel osales arvukalt külalisi ning need said positiivset tagasisidet.

- **TV Beats Forum**

Kaks päeva kestnud 2024 TV Beats foorumil osales üle 30 esineja üle Euroopa 17 erinevas konverentsisektsioonis, mis hõlmasid paneeldiskussioone, juhtumiuuringuid, arutelusid ja ettekandeid. Olulisemate esinejate seas olid Claudia Bluemhuber (Silver Reel Media, CH), Meg Thomson (Global Gate, UK), Patrick Fischer (Creativity Capital, UK), James Copp (Night Train Media, UK), Sebastien Janin (Media Musketeers, FR), Erik Pack (Boatrockers, UK) jt. Ringhäälingu ja voogedastajate esindajatest võiks mh mainida YLE, ERR, LTV, LRT, Beta Film, Disney, Keshet, Canoe Film, ZDF Studios, Nova TV, Rainmaker Content, DR Sales, Oble, TV3 ja Go3; ning partnerfestivali esindajad TV Drama

Visionist, Serienecampist ja Serial Killerist.

TV Beats Forum andis esmakordselt välja auprodutsendi auhinna. Selle auhinna eesmärk on tõsta esile silmapaistvat ja inspireerivat tootjate Põhja- ja Baltimaadest ning Kesk- ja Ida-Euroopast, kelle tegevus on avaldanud märkimisväärset mõju seriaalitootmise valdkonnas.

Sarjatootmise ees seisvaid väljakutseid ja ellujäämisstrateegiaid meie muutuvast ajas käsitleti kahes „Meeting of Minds“ paneeldiskussioonis, mida modereerisid Marike Muselaers ja Nunnun Karppinen. Küsimused olid järgmised: kuhu liigub sisu 2025. aastal ja kuidas me suudame neid visioone rahastada, kui avaliku sektori rahastamine ja toetused vähenevad, inflatsioon ja intressimäärad on kõrged? Kuidas mõelda väljaspool raame, et saavutada oma eesmärgid? Kas suurte väljakutsetega kaasnevad samuti suured võimalused?

Steve Matthews ja Jemina Jokisalo osalesid kolmandas Steve against the Machine sessioonis, kus uuriti tehisintellekti ja inimeste loodud reaalseste stsenaariumite vaheliste erinevuste tuvastamist. Rémi Tereszkievicz pidas keynote teemal, kuidas tehisintellekt võib parandada telesarjade müüki; Jim Ashilevi pidas huvitava ettekande mängu- ja telekäsikirjade loomise erinevustest.

Juhtumiuuringud käsitlesid Apple TV+ sarja „Constellation“, mida tutvustas Jakob Neuhäusser, Islandi sarja „Black Sands“ ja Eesti kõigi aegade kalleimat sarja „Van Fock“, kusjuures kohal olid kõigi kolme kaastootva riigi produtsendid. Foorumil esitleti ka kolme äsja valminud regionaalset sarja: Operation Sabre, Valhalla Project ja Mutiny, mis kuulusid TV Beats Screening Day valikusse.

Toimus kaks meistiklassi: Words Across Europe korraldas praktilise VR-kirjutajatele suunatud töötoa, mida juhtis kogunud stsenaarist ja draamasarjade ekspert Joachim Friedman.

Koostöös European Writers Club'iga jagas tunnustatud režissöör, stsenaarist ja produtsent Per-Olav Sørensen oma teadmisi sellest, kuidas muuta ideed kaasahaaravateks jutustusteks, ehitada rikkalikke karaktereid ja meisterlikult sakaalustada emotsioone ja loo struktuuri.

Film for the Future paneel tõi kokku valdkonna eksperdid Daniel Chilla, Olga Hartšuk, Ylva Olaison ja Ronny Fritsche, et uurida jätkusuutlikke filmitegemise tavasid Rootsis ja Balti riikides. Arutelu hõlmas praktilisi keskkonnasõbralikke algatusi, kaastootmist ja inspireerivaid juhtumiuuringuid, mis on keskkonnasõbraliku filmitegemise vallas olnud edukad. Paneelil arutati ka virtuaalse tootmise ja tehisintellekti potentsiaali, tuues välja ideid nende tehnoloogiate integreerimiseks. Kuulajad said praktilisi teadmisi ja uuenduslikke strateegiaid, kuidas muuta oma projektid jätkusuutlikumaks, samal ajal filmitööstuse trende järgides.

Paneeldiskussioonis **Bridging the Gap-Preparing for the Future through Training and Up-skilling** uuriti filmitööstuse muutuvaid vajadusi, mis peavad kohanema kiire innovatsiooni ja publiku muutuvate ootustega. FilmEU+ kuuluva programmi arutelul käsitleti filmitegijate ja loovisikute olulisi tulevikuoskusi, rõhutades jätkukoolituse tähtsust. Paneelis osalejad arutasid, kes peaks vastutama nende programmide korraldamise ja rahastamise eest, rõhutades samal ajal survet, mida pidev täiendkoolitus avaldab vabakutselistele ja loovisikutele. Osalejad said ülevaate täiendkoolituse strateegilistest lähenemisviisidest ja tööstuse jõupingutustest, valmistumaks tulevasteks väljakutseteks.

Lisaks konverentsidele, Discovery Campuse programmidele ja juba mainitud töötubadele toimusid ka järgmised avatud arutelud ja töötöad:

- Fookuses avalik rahastus ja filmipoliitika: kuidas toetada filmitootjaid muutuvast tööstuses. Osalejad: Berenice Honold, Laimonas Ubavicius, Katrin Mersmann, Dana Messerchmidt, Edith Sepp ja Sten-Kristian Saluveer, moderaator Petri Kemppinen.
- Made in Europe - Euroopa filmide kinolevi maailmas 2014-2023. Ettekandja: M: Manuel Fioroni, filmianalüütik, EAO.
- Hot or Not: Cracking the Code of Film Sales and Distribution Today. Osalejad Yohann Comte, Celine Dornier, Antonio Saura, Clement Chautant, Stephan Henz, moderaator Petri Kemppinen
- Juba traditsiooniks kujunenud, tuleviku juhtimismudeleid käsitlev The Near Future Retreat töötuba Valeria Richteri ja Helene Granqvisti juhtimisel.
- Demokraatia piirimal: kuidas jääda filmitegijaks maailmas, mis seisab silmitsi selliste väljakutsetega nagu sõda, ümberasustamine, (de)koloniseerimine, tsensuur. Osalejad Andrei Kashperski, Tanja Hauryfchyk, Volja Tšajkouskaja, Julia Pogrebnyak, Uldis Cekulis, David Vashadze, moderaator Davide Abbtescianni
- Saksamaa fookuses: Kaastootmisfilmide föderaalne ja regionaalne rahastus. Osalejad: kuus Saksa filmifondi ja Saksamaa filmiprofessionaalid (dokumentaal-, mängu-, laste- ja noortefilmid). Moderaator: Martin Blaney

Teised MTÜ Pimedate Ööde Filmifestivali korraldatavad festivalid

Lisaks põhifestivalile korraldab PÖFF igal aastal Haapasalu Õudus- ja fantaasiafilmide festivali, Tartu Armastusfilmide festivali Tartuff, Kumu dokumentaali ning NÖFFi (Naiste Ööde Filmifestival).

26. aprill – 28. aprill 2024 toimunud **Haapasalu Õudus- ja Fantaasiafilmide festival (HÖFF)** on kevadeti tavaliselt Eesti mudapealinna Haapsalut vallutav õudus- ja fantaasiafilmide maraton. HÖFFi programmis kohtab viimaste aastate parimaid õõva- ja fantaasiafilme, unustatud klassikat, trash- ning kultus-, friigi- ja ekstreemkino. HÖFFi eesmärgiks on tutvustada Eesti ja lähiriikide kinopublikule õudus-, fantaasia- ja kultusfilmidežanre ning maailmakino varamut läbi võimalikult laiahaardelise ja kaasaegse filmivaliku. Kuigi Eesti naaberriikides toimub mitmeid õudus- ning fantaasiafilme linastavaid filmiüritusi, on HÖFFist kujunenud rahvusvahelises mõttes küll väike, kuid omanäoline ja tunnustatud filmifestival, mida kiidetakse tänu unikaalsele atmosfäärile ja tugevale programmile. Lisaks on HÖFF Baltimaades ainuke žanrikino kultiveeriv festival, mis kuulub ka Euroopa žanrikino festivalide paremikku ühendavasse organisatsiooni Melies.

5.-10.augustil 2024 toimus **Tartu Armastusfilmide festival tARTuFF**, mille eesmärk oli tuua Tartu sumedatesse augustiöödesse armastust, soojust ja sallivust. Tartuffi eesmärgid on populariseerida kino ja filmikunsti Tartus, pakkuda Tartu ja selle ümbruse inimestele suve ajal kvaliteetset kultuuri, luua sidemeid erinevate kultuurivaldkondade vahel - muusika, kirjandus, kino, teater, kunst ning tutvustada Tartut, kui kultuurilinna ja siseturismi sihtkohta. Tartu Raekoja platsi 2000-kohalises Eesti suurimas vabaõhukinos, millele lisanduvad veel söögikohtades istumise võimalused, linastub iga aasta augustis 19x8-meetrisel ekraanil 12 täispikka filmi.

Kumu Dokumentaal on MTÜ Pimedate Ööde Filmifestivali ja SA Eesti Kunstimuuseumi ühisprojekt aastast 2006. Kumu Dokumentaal on ainus iganädalane dokumentaalfilmide programm Eestis. Programmi võib laias laastus jagada kaheks - filmid kunstist ja kunstnikest ning üldine dokumentaalprogramm fookusega kultuuril. Filmid meie programmis kutsuvad vaatama, avastama ja mõtlema maailmale meie ümber. Seansse juhatavad sisse oma ala spetsialistid vastavalt filmi teemale. Kõikide filmide juures on oodatud publiku arutelu. Kumu Dokumentaal teeb koostööd kõikide teiste Eesti dokumentaalfilmide festivalidega, näidates tihti ka parimat valikut nende kavadest. Filmid linastuvad Kumu Kunstimuuseumi auditooriumis.

7.-9.märtsil 2025 Raplas toimunud **Naiste Ööde Filmifestival (NÖFF)** pöörab tähelepanu naisfilmitegijatele ja naisekesksetele filmidele. Selle aasta festivalil olid tähelepanu keskmes naiste ja meeste suhted ning millist mõju avaldavad sellele ühiskond, religioon ja kultuuriline taust. Festivali peakorraldajaks on Ettevõtlikud Naised Raplamaal MTÜ.

KUIDAS SUUDETAKSE NING KAVATSETAKSE TÄITA KOHUSTUSI 2025/2026. MAJANDUSAASTAL?

Siinkohal on oluline välja tuua antud organisatsiooni rahastamise mudeli keerukus, mis on paljuski majandusliku ebastabiilsuse põhjuseks. Eelarve kinnitatakse jooksva majandusaasta septembrikuus, kui on selge ca 70% eelarvest. Vajadusel tehakse eelarves korrektuurid, kui on oht, et puudulev tulubaas ei täitu. Kuni festivali lõpuni (novembri lõpp) on selgusetu piletitulu number, mis on kogu eelarvest suurusjärgus 10-15%.

MTÜ majandusaasta on läbi aastate olnud kas nullis, väikeses kasumis või kahjumis. Kahjuks on see keeruka ja ebastabiilse rahastamismudeli ning lühiajaliste toetuslepingute tõttu paratamatus. 28 tegevusaasta jooksul on õnnestunud alati kõik kohustused katta, seda eelkõige tänu mõistlikele ja paindlikele pikaajalistele koostööpartneritele/tarnijatele. Seega hinnatakse festivali majandusseisu mitme aasta perspektiivis.

Eelnevatest perioodidest tekkinud kahjumeid plaanitakse katta tulevaste perioodide kasumi ning kulude kokkuhoiu arvelt. Seoses ebastabiilse olukorraga majanduses on vähenenud sponsortoetuste maht, kuid loodame, et tulevikus on siin näha taas tõusutendentsi. Kuigi varasemalt on läbi viidud mitmesugused kärped ja festivali korralduslikku poolt vähendatud, siis sama ei pruugi saada teha tulevikus, et festival ei kaotaks oma rahvusvahelist positsiooni.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.03.2025	31.03.2024	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	516 121	526 312	2
Nõuded ja ettemaksud	133 518	137 864	3
Kokku käibevarad	649 639	664 176	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	10 419	8 747	5
Immateriaalsed põhivarad	2 510	3 062	6
Kokku põhivarad	12 929	11 809	
Kokku varad	662 568	675 985	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	176 098	211 634	7
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	485 938	466 250	9
Kokku lühiajalised kohustised	662 036	677 884	
Kokku kohustised	662 036	677 884	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	-1 899	-47 647	
Aruandeaasta tulem	2 431	45 748	
Kokku netovara	532	-1 899	
Kokku kohustised ja netovara	662 568	675 985	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	01.04.2024 - 31.03.2025	01.04.2023 - 31.03.2024	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	1 972 560	2 064 437	9,10
Tulu ettevõtlusest	859 149	773 702	11
Muud tulud	10 780	8 416	12
Kokku tulud	2 842 489	2 846 555	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-2 266 289	-2 361 189	13
Jagatud annetused ja toetused	0	-100	
Mitmesugused tegevuskulud	-238 238	-211 638	14
Tööjõukulud	-330 586	-226 371	15
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-4 256	-4 262	5,6
Muud kulud	-1 908	-250	
Kokku kulud	-2 841 277	-2 803 810	
Põhitegevuse tulem	1 212	42 745	
Intressitulud	5 022	4 842	
Muud finantstulud ja -kulud	-3 803	-1 839	
Aruandeaasta tulem	2 431	45 748	

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Pimedate Ööde Filmifestival 01.04.2024-31.03.2025 majandusaasta aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

Tulemiaruarande koostamisel on jälgitud realiseerimise printsiipi, tulude ja kulude vastavuse printsiipi. Raamatupidamisaruande lisades on püütud maksimaalselt välja tuua olulisuse ja konservatiivsuse printsiibist tulenevaid võimalusi ja riske ning varade reaalselt väärtust.

MTÜ Pimedate Ööde Filmifestival tulemiaruaranne on koostatud RTJ 14 lisas toodud tulemiaruarande skeemi alusel.

Finantsvarad

Finantsvaradeks loetakse raha, lühi- ja pikaajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid.

Finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvaraga otseselt seotud tehingukulutusi.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui ettevõtte kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval st päeval, mil ettevõtte saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdüdu finantsvara üle.

Raha

Raha ja selle lähenditena kajastatakse kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutat peale arvestusvaluuta euro.

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa keskpanga valuutakursid.

Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustised (rahas tasutavad nõuded ja laenud) hinnatakse bilansipäeval ümber arvestusvaluutasse bilansipäeval kehtivate Euroopa keskpanga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid esitatakse aruandeperioodi tulude ja kulude aruandes muu finantstulu ja -kuluna.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse mittetulundusühingu tavapärase tegevuse käigus tekkinud lühi- ja pikaajalisi nõudeid. Lühiajaliseks loetakse nõudeid, mille eeldatav realiseerumisaeg on ühe aasta jooksul.

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused). Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse võimaluse korral iga ostja kohta eraldi, lähtudes eeldatavasti tulevikus laekuvate summade nüüdisväärtusest. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisenä.

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised ning muud lühiajalised nõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Algse soetusmaksumuse korrigeerimised viiakse läbi ainult juhul, kui need on asjakohased. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuv summas.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 2237 eurot. Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 2237 eurot, kajastatakse koheselt kuluna.

Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum. Amortisatsiooni arvutamisel kasutatakse lineaarset (kahaneva jäägi) meetodit.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses ning kajastatakse bilansis jääkväärtuses. Amortiseeritavat immateriaalset põhivara amortiseeritakse lineaarselt 3 kuni 10 aasta jooksul. Amortiseeritava immateriaalse põhivara amortiseerimisel lähtutakse eeldusest, et selle lõppväärtus on null.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 2237 eurot

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Arvutid ja arvutisüsteemid	3 aastat
Tarkvara	10 aastat

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, viitvõlad, võetud laenud muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliseks loetakse finantskohustisi, mille tagasimaksmise aeg on ühe aasta jooksul. Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluv summas.

Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Annetused ja toetused

Sihtotstarbelisi toetusi kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulutused, mille kompenseerimiseks toetused on eraldatud.

Sihtfinantseerimine, mida saadakse eelmistel perioodidel tekkinud kulude eest või millega ei kaasne täiendavaid tulevikku suunatud tingimusi, kajastatakse tuluna perioodis, millal sihtfinantseerimine aset leidis. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine laekub. Sihtfinantseerimisega kaasnevaid võimalikke kohustisi kajastatakse aruandes eraldiste või tingimuslike kohustistena.

TulemiaruanDES kajastatakse kompenseeritavat kulu ja saadud toetust mõlemal eraldi.

Tulud

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel.

Intressitulu kajastatakse tuluna siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Maksustamine

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt.

Mittetulundusühing kuulub tulumaksusoodustusega ühingute nimekirja, mis annab ühingule võimaluse saada tulumaksusoodustust annetustelt ja kingitustelt, vastuvõtukuludelt ning maksta teatud tingimustel tulumaksuvabalt stipendiumeid.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustisi.

Seotud osapooled

Mittetulundusühing loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole otsustele. Seotud osapooled on mittetulundusühingu liikmed ja mittetulundusühingu juhatuse. Lisaks on seotud osapoolteks eelnevalt kirjeldatud isikute lähisugulased ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.03.2025	31.03.2024
Kassa	2 849	4 310
Pangakontod	513 272	521 978
Paypali konto	0	24
Kokku raha	516 121	526 312

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.03.2025	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	1 750	1 750	
Ostjatelt laekumata arved	6 400	6 400	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-4 650	-4 650	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	15 444	15 444	4
Muud nõuded	360	360	
Viitlaekumised	360	360	
Ettemaksed	53 152	53 152	
Muud makstud ettemaksed	53 152	53 152	
Nõuded aruandvatele isikutele	166	166	
Laekumata sihtotstarbelised toetused	62 646	62 646	
Kokku nõuded ja ettemaksed	133 518	133 518	
	31.03.2024	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	9 363	9 363	
Ostjatelt laekumata arved	9 363	9 363	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	9 766	9 766	4
Muud nõuded	527	527	
Viitlaekumised	527	527	
Ettemaksed	42 986	42 986	
Muud makstud ettemaksed	42 986	42 986	
Nõuded aruandvatele isikutele	222	222	
Laekumata sihtotstarbelised toetused	75 000	75 000	
Kokku nõuded ja ettemaksed	137 864	137 864	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.03.2025		31.03.2024	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks		8		0
Käibemaks	9 580		4 145	
Üksikisiku tulumaks		12 875		12 067
Sotsiaalmaks		21 293		20 902
Kohustuslik kogumispension		1 612		1 081
Töötuskindlustusmaksed		1 465		1 455
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad		180		0
Ettemaksukonto jääk	5 864		5 621	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15 444	37 433	9 766	35 505

Võimalikud maksurevisjonist tulenevad kohustused

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv.

Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

			Kokku
	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud materiaalsed põhivarad	
31.03.2023			
Soetusmaksumus	20 367	0	20 367
Akumuleeritud kulum	-18 220	0	-18 220
Jääkmaksumus	2 147	0	2 147
Ostud ja parendused	6 414	3 897	10 311
Muud ostud ja parendused	6 414	3 897	10 311
Amortisatsioonikulu	-2 855	-856	-3 711
31.03.2024			
Soetusmaksumus	26 781	3 897	30 678
Akumuleeritud kulum	-21 075	-856	-21 931
Jääkmaksumus	5 706	3 041	8 747
Ostud ja parendused	5 375	0	5 375
Muud ostud ja parendused	5 375	0	5 375
Amortisatsioonikulu	-2 419	-1 284	-3 703
31.03.2025			
Soetusmaksumus	32 156	3 897	36 053
Akumuleeritud kulum	-23 494	-2 140	-25 634
Jääkmaksumus	8 662	1 757	10 419

Lisa 6 Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)

		Kokku
	Arvutitarkvara	
31.03.2023		
Soetusmaksumus	5 500	5 500
Akumuleeritud kulum	-1 886	-1 886
Jääkmaksumus	3 614	3 614
Amortisatsioonikulu	-552	-552
31.03.2024		
Soetusmaksumus	5 500	5 500
Akumuleeritud kulum	-2 438	-2 438
Jääkmaksumus	3 062	3 062
Amortisatsioonikulu	-552	-552
31.03.2025		
Soetusmaksumus	5 500	5 500
Akumuleeritud kulum	-2 990	-2 990
Jääkmaksumus	2 510	2 510

Lisa 7 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.03.2025	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	47 904	47 904	
Võlad töövõtjatele	36 225	36 225	8
Maksuvõlad	37 433	37 433	4
Muud võlad	8 593	8 593	
Muud viitvõlad	8 593	8 593	
Saadud ettemaksed	45 864	45 864	
Tulevaste perioodide tulud	45 864	45 864	
Muud saadud ettemaksed		0	
Kaardimakse võlg	79	79	
Kokku võlad ja ettemaksed	176 098	176 098	
	31.03.2024	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	72 127	72 127	
Võlad töövõtjatele	36 724	36 724	8
Maksuvõlad	35 505	35 505	4
Muud võlad	0	0	
Muud viitvõlad	0	0	
Saadud ettemaksed	67 219	67 219	
Tulevaste perioodide tulud	66 954	66 954	
Muud saadud ettemaksed	265	265	
Kaardimakse võlg	59	59	
Kokku võlad ja ettemaksed	211 634	211 634	

Lisa 8 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.03.2025	31.03.2024
Töötasude kohustis	16 143	17 007
Puhkusetasude kohustis	20 054	19 716
Võlad aruandvatele isikutele	27	0
Kokku võlad töövõtjatele	36 224	36 723

Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.03.2023		Laekunud	Kajastatud tulemiaruanandes	31.03.2024		Lisa nr
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Riiklikud toetused	0	311 250	1 481 600	-1 366 600	0	426 250	
Munitsipaaltoetused	0	87 000	298 400	-345 400	0	40 000	
Toetused - Eesti fondid	0	0	136 600	-136 600	0	0	
Toetused kultuurikeskustelt ja saatkondadelt	0	0	42 575	-42 575	0	0	
Toetused - välisfondid	75 000	0	173 263	-173 263	75 000	0	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	75 000	398 250	2 132 438	-2 064 438	75 000	466 250	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	75 000	398 250	2 132 438	-2 064 438	75 000	466 250	10
	31.03.2024		Laekunud	Kajastatud tulemiaruanandes	31.03.2025		Lisa nr
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Riiklikud toetused	0	426 250	1 488 001	-1 520 313	0	393 938	
Munitsipaaltoetused	0	40 000	283 500	-231 500	0	92 000	
Toetused - Eesti fondid	0	0	131 616	-156 762	25 146	0	
Toetused kultuurikeskustelt	0	0	32 390	-32 390	0	0	
Toetused - välisfondid	75 000	0	68 835	-31 335	37 500	0	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	75 000	466 250	2 004 342	-1 972 300	62 646	485 938	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	75 000	466 250	2 004 342	-1 972 300	62 646	485 938	10

Lisa 10 Annetused ja toetused

(eurodes)

	01.04.2024 - 31.03.2025	01.04.2023 - 31.03.2024	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	1 972 300	2 064 437	
Mittesihtotstarbelised annetused ja toetused	260	0	
Kokku annetused ja toetused	1 972 560	2 064 437	9
sh eraldi riigieelarvest	1 520 313	1 366 600	
sh eraldi kohaliku omavalitsuse eelarvest	231 500	345 400	
sh muud	220 747	352 437	
Rahalised ja mitterahalised annetused			

	01.04.2024 - 31.03.2025	01.04.2023 - 31.03.2024	Lisa nr
Rahaline annetus	1 972 560	2 064 437	
Kokku annetused ja toetused	1 972 560	2 064 437	9

Lisa 11 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	01.04.2024 - 31.03.2025	01.04.2023 - 31.03.2024
Tulu piletimüügist	447 863	422 921
Reklaamteenused	241 406	211 606
Programmide korraldustasud	64 203	55 126
Muud tulud	105 677	84 049
Kokku tulu ettevõtlusest	859 149	773 702

Lisa 12 Muud tulud

(eurodes)

	01.04.2024 - 31.03.2025	01.04.2023 - 31.03.2024
Kuluhüvitised	4 501	7 427
Muud	6 279	989
Kokku muud tulud	10 780	8 416

Lisa 13 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	01.04.2024 - 31.03.2025	01.04.2023 - 31.03.2024	Lisa nr
Tööjõukulud	-468 999	-579 924	15
Programmi kulud	-569 009	-625 851	
Tehnika kulud	-441 427	-421 483	
Turunduskulud	-376 719	-351 808	
Eriüritused	-156 401	-130 216	
Muud	-253 734	-251 907	
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-2 266 289	-2 361 189	

Lisa 14 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	01.04.2024 - 31.03.2025	01.04.2023 - 31.03.2024
Üür ja rent	-42 864	-40 829
Energia	-3 852	-4 354
Kütus	-3 852	-4 354
Mitmesugused bürookulud	-3 795	-4 324
Koolituskulud	-4 420	-2 789
Riiklikud ja kohalikud maksud	-695	-521
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	-4 665	0
Raamatupidamine, audit, jm kulud	-54 438	-59 258
Liikmemaksud	-6 515	-5 005
Pangateenused	-13 289	-10 810
Sidekulud, postiteenused	-724	-608
IT kulud	-90 412	-69 528
Transpordikulud	-11 001	-10 856
Muud	-1 568	-2 756
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-238 238	-211 638

Lisa 15 Tööjõukulud

(eurodes)

	01.04.2024 - 31.03.2025	01.04.2023 - 31.03.2024
Palgakulu	-597 633	-602 614
Sotsiaalmaksud	-201 952	-203 681
Kokku tööjõukulud	-799 585	-806 295
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	-468 999	-579 924
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	40	41

Lisa 16 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.03.2025	31.03.2024
Füüsilisest isikust liikmete arv	13	14

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.03.2025	31.03.2024
Nõuded ja ettemaksud		

Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	579	342
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	31	53
Kokku nõuded ja ettemaksed	610	395
Võlad ja ettemaksed		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	5 996	23 000
Kokku võlad ja ettemaksed	5 996	23 000

ANTUD LAENUD	31.03.2023	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	31.03.2024
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	13 800	37 230	-51 030	0
Kokku antud laenud	13 800	37 230	-51 030	0

ANTUD LAENUD	31.03.2024	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	31.03.2025
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	93 000	-93 000	0
Kokku antud laenud	0	93 000	-93 000	0

MÜÜDUD	01.04.2024 - 31.03.2025	01.04.2023 - 31.03.2024
	Teenused	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	4 156	5 464
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	144
Kokku müüdid	4 156	5 608

OSTETUD	01.04.2024 - 31.03.2025	01.04.2023 - 31.03.2024
	Teenused	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	42 915	49 900
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	250	5 606
Kokku ostetud	43 165	55 506

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	01.04.2024 - 31.03.2025	01.04.2023 - 31.03.2024
Arvestatud tasu	92 371	88 316

Juhatuse liikmetele on makstud juhatuse liikme tasu 6 000 eurot (2023: 6 000.-) ja töötasu 86 371 eurot (2023: 82 316.-).